

V Bruseli 16. júna 2023
(OR. en)

10770/23

**Medziinštitucionálny spis:
2023/0180(NLE)**

ACP 59
WTO 81
RELEX 750
COAFR 205
FDI 9

NÁVRH

Od:	Martine DEPREZOVÁ, riaditeľka, v zastúpení generálnej tajomníčky Európskej komisie
Dátum doručenia:	16. júna 2023
Komu:	Thérèse BLANCHETOVÁ, generálna tajomníčka Rady Európskej únie
Č. dok. Kom.:	COM(2023) 312 final
Predmet:	Návrh ROZHODNUTIA RADY o podpise Dohody o uľahčení udržateľných investícií medzi Európskou úniou a Angolskou republikou v mene Európskej únie

Delegáciám v prílohe zasielame dokument COM(2023) 312 final.

Príloha: COM(2023) 312 final

EURÓPSKA
KOMISIA

V Bruseli 16. 6. 2023
COM(2023) 312 final

2023/0180 (NLE)

Návrh

ROZHODNUTIE RADY

**o podpise Dohody o uľahčení udržateľných investícií medzi Európskou úniou
a Angolskou republikou v mene Európskej únie**

DÔVODOVÁ SPRÁVA

1. KONTEXT NÁVRHU

• Dôvody a ciele návrhu

V roku 2020 bol do komplexnej stratégie Európskej únie (EÚ) pre Afriku¹ zahrnutý návrh vypracovať „ambicióznejšie opatrenia na uľahčenie, pritiahnutie a podporu investícií v Afrike.

Angolská republika (ďalej len „Angola“) je siedmou najväčšou investičnou destináciou pre investorov z EÚ na africkom kontinente a pripadá na ňu 5,4 % objemu priamych zahraničných investícií EÚ (9,9 miliardy EUR priamych zahraničných investícií v roku 2020). Hoci je hospodárstvo Angoly v súčasnosti založené na jej bohatých zdrojoch surovín a energie, krajina sa snaží diverzifikovať svoj hospodársky model a v posledných rokoch vynaložila značné úsilie na zlepšenie investičného prostredia pre zahraničných a miestnych investorov. Angola začína rokovania o prístupení k dohode o hospodárskom partnerstve (ďalej len „DHP“) medzi EÚ a krajinami Juhoafrického rozvojového spoločenstva – „skupina SADC-DHP“. DHP však neobsahuje osobitné ustanovenia o investíciách.

Výkonný podpredseda Európskej komisie Valdis Dombrovskis a minister obchodu a priemyslu Angoly Victor Fernandes 8. septembra 2020 vo vydanom spoločnom vyhlásení potvrdili „svoj zámer začať prieskumné diskusie o investičnej dohode medzi EÚ a Angolou nad rámec DHP so zameraním na uľahčenie investícií“.²

Komisia 23. marca 2021 prijala odporúčanie na rozhodnutie Rady³ o poverení začať rokovania s Angolou týkajúce sa dohody o uľahčení investícií. Rada Európskej únie 26. mája 2021 poverila Európsku komisiu začatím rokovaní⁴ a prijala smernice na rokovania.

EÚ a Angola začali 22. júna 2021 rokovania o dohode o uľahčení udržateľných investícií (ďalej len „dohoda“). Rokovania ukončili po štyroch kolách rokovaní 18. novembra 2022.

Celkovým cieľom tejto dohody je zlepšiť investičné prostredie a uľahčiť mobilizáciu a udržanie investícií medzi EÚ a Angolou na základe moderných a zjednodušených pravidiel, opatrení a postupov týkajúcich sa priamych zahraničných investícií. Dohodou sa tak podporí udržateľný rozvoj, hospodársky rast a tvorba pracovných miest a posilní sa dvojstranný investičný vzťah. Zároveň sa ňou poskytne pevná platforma, ktorá bude nápomocná pri diverzifikácii angolskej ekonomiky a jej integrácii do globálneho hospodárstva.

Táto dohoda je prvou dohodou o uľahčení investícií, ktorú EÚ kedy dojednala, a pripojený návrh rozhodnutia Rady predstavuje právny nástroj, ktorým sa povoľuje podpísanie dohody v mene Európskej únie.

• Súlad s existujúcimi ustanoveniami v tejto oblasti politiky

Uvedené ciele sú v súlade so Zmluvou o Európskej únii (ZEÚ), v ktorej je zakotvené, že EÚ

¹ Spoločné oznámenie z roku 2020 – Na ceste ku komplexnej stratégii pre Afriku, JOIN(2020) 4 final: <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/SK/TXT/HTML/?uri=CELEX:52020JC0004>.

² https://eeas.europa.eu/headquarters/headquarters-homepage/84859/5th-angola-eu-ministerial-meeting-joint-way-forward_en

³ Odporúčanie na rozhodnutie Rady o poverení začať rokovania o dohode medzi Európskou úniou a Angolskou republikou o uľahčení investícií, COM(2021) 138 final.

⁴ Rozhodnutie Rady o poverení začať rokovania o dohode medzi Európskou úniou a Angolskou republikou o uľahčení investícií, 8441/21, 20. mája 2021.

by mala „povzbudzovať integráciu všetkých krajín do svetového hospodárstva aj prostredníctvom postupného odstraňovania prekážok v medzinárodnom obchode“.⁵

Tieto ciele sú takisto plne v súlade s cieľmi Dohody z Cotonou⁶ a so všeobecnými zásadami, ktoré sa v nej presadzujú.

Táto dohoda zodpovedá hlavnému opatreniu 12 (usilovať sa „o dosiahnutie dohôd o udržateľných investíciách s Afrikou a južnými susedstvom“) preskúmania obchodnej politiky realizovaného Komisiou⁷, v ktorom Komisia oznámila svoj zámer navrhnuť „novú iniciatívu udržateľných investícií pre partnerov alebo regióny v Afrike a južnom susedstve, ktorí o to majú záujem [...] [vo forme] samostatných investičných dohôd alebo [by mohla] byť súčasťou modernizácie existujúcich obchodných dohôd“.

Táto dohoda bude zároveň dopĺňať budúcu „dohodu o uľahčení investovania pre rozvoj“, o ktorej sa v súčasnosti rokuje v rámci Svetovej obchodnej organizácie.

- **Súlady s ostatnými politikami Únie**

Ciele sú v súlade s ostatnými politikami EÚ, najmä s rozvojovou politikou EÚ.

2. PRÁVNÝ ZÁKLAD, SUBSIDIARITA A PROPORCIONALITA

- **Právny základ**

V súlade so stanoviskom Súdneho dvora č. 2/15 k dohode o voľnom obchode medzi EÚ a Singapurom zo 16. mája 2017 by všetky oblasti, na ktoré sa dohoda vzťahuje, mali patriť do výlučnej právomoci EÚ a konkrétnejšie do rozsahu pôsobnosti článku 207 ods. 1 ZFEÚ (priame zahraničné investície).

V dôsledku toho má túto dohodu podpísať Únia na základe rozhodnutia Rady podľa článku 218 ods. 5 ZFEÚ a uzavrieť Únia na základe rozhodnutia Rady podľa článku 218 ods. 6 ZFEÚ, a to po získaní súhlasu Európskeho parlamentu.

- **Subsidiarita (v prípade inej ako výlučnej právomoci)**

Táto dohoda neobsahuje žiadne záležitosti, ktoré by nepatrili do výlučnej právomoci EÚ.

- **Proporcionalita**

Táto dohoda je v súlade so zásadou proporcionality, keďže uzavretie medzinárodnej dohody je vhodným nástrojom na prevzatie vzájomných práv a povinností vo vzťahu so subjektom medzinárodného práva, akým je tretia krajina.

Touto dohodou sa priamo sleduje cieľ Únie v oblasti vonkajšej činnosti a prispieva sa ňou k politickej priorite, ktorú predstavuje „EÚ ako silnejší globálny aktér“. Je v súlade so smerovaním globálnej stratégie EÚ, ktorým je spolupráca s ostatnými partnermi a zodpovedná obnova jej vonkajších partnerstiev tak, aby sa dosiahli vonkajšie priority EÚ.

⁵ Článok 21 ods. 2 písm. e) ZEÚ.

⁶ Dohoda o partnerstve medzi členmi skupiny afrických, karibských a tichomorských štátov na jednej strane a Európskym spoločenstvom a jeho členskými štátmi na strane druhej, podpísaná v Cotonou 23. júna 2000.

⁷ Oznámenie Komisie o preskúmaní obchodnej politiky – otvorená, udržateľná a asertívna obchodná politika [COM(2021) 66 final].

Prispieva k cieľu EÚ vytvoriť bezpečné, diverzifikované a odolné dodávateľské reťazce⁸ a k cieľom EÚ v oblasti obchodu a rozvoja.

- **Výber nástroja**

Tento návrh je v súlade s článkom 218 ods. 5 ZFEÚ, v ktorom sa stanovuje, že rozhodnutia o podpise medzinárodných dohôd prijíma Rada. Na dosiahnutie cieľa vyjadreného v tomto návrhu neexistuje iný právny nástroj, ktorý by sa mohol použiť.

3. VÝSLEDKY HODNOTENÍ EX POST, KONZULTÁCIÍ SO ZAJINTERESOVANÝMI STRANAMI A POSÚDENÍ VPLYVU

- **Hodnotenia ex post/kontroly vhodnosti existujúcich právnych predpisov**

Neuplatňuje sa.

- **Konzultácie so zainteresovanými stranami**

Od júna do novembra 2020 Komisia uskutočnila verejnú konzultáciu⁹, ktorej cieľom bolo získať stanoviská Európskeho parlamentu, členských štátov, zainteresovaných strán a občianskej spoločnosti k preskúmaniu obchodnej politiky Európskej únie vrátane spôsobov posilnenia obchodných a investičných vzťahov EÚ so susednými krajinami a s Afrikou.

Komisia pravidelne konzultuje so zainteresovanými stranami okrem iného v rámci expertnej skupiny pre obchodné dohody¹⁰ a v rámci dialógu s občianskou spoločnosťou¹¹. Rokovania o tejto dohode boli prezentované a prediskutované počas dialógov s občianskou spoločnosťou 24. novembra 2021 a 17. marca 2023.

Členské štáty EÚ boli pred rokovaniami aj počas rokovaní pravidelne informované a konzultovalo sa s nimi ústne a písomne o rôznych aspektoch rokovania prostredníctvom pracovnej skupiny Rady pre africké, karibské a tichomorské štáty a Výboru Rady pre obchodnú politiku pre služby a investície. Európsky parlament bol informovaný prostredníctvom svojho Výboru pre medzinárodný obchod, najmä v súvislosti s osobitným seminárom¹² 26. októbra 2022. Texty, ktoré boli postupne výsledkami rokovaní, sa dávali k dispozícii obom inštitúciám.

Okrem toho Komisia počas rokovaní na svojom webovom sídle¹³ uverejňovala a pravidelne aktualizovala správy o rokovacích kolách, návrhy textov, tlačové správy, informačné listy a iné podkladové informačné materiály.

- **Získavanie a využívanie expertízy**

Pri začatí rokovaní sa Komisia opierala o externé odborné znalosti získané v súvislosti s preskúmaním investičnej politiky Angoly¹⁴, ktoré vypracovala Konferencia Organizácie

⁸ Oznámenie Komisie s názvom *Bezpečné a udržateľné dodávky kritických surovín na podporu dvojakej transformácie*, COM(2023) 165 final.

⁹ https://policy.trade.ec.europa.eu/consultations/consultation-trade-policy-review_sk

¹⁰ <http://ec.europa.eu/trade/trade-policy-and-you/expert-groups/>.

¹¹ <http://trade.ec.europa.eu/civilsoc/meetdetails.cfm?meet=11531>.

¹² Seminár na tému „Budúcnosť obchodných a investičných vzťahov medzi EÚ a Afrikou“, 26. október 2022.

¹³ https://policy.trade.ec.europa.eu/eu-trade-relationships-country-and-region/countries-and-regions/southern-african-development-community-sadc/eu-angola-negotiations_en.

Spojených národov pre obchod a rozvoj (UNCTAD), a so štúdiou¹⁵, ktorú vypracovala Svetová banka. Obe správy boli vypracované s finančnou podporou EÚ. V správe UNCTAD sa poskytli informácie o investičnom rámci Angoly a o prekážkach v investičnom prostredí. Týkajú sa systému vstupu a usadenia sa investícií, prevádzkových predpisov a kapacity a koordinácie administratívy. Tieto problémy obmedzujú schopnosť Angoly naplno využiť svoj obrovský potenciál na prítiahnutie investorov do rôznych odvetví. Zo správy Svetovej banky vyplynulo, že investori za kritické faktory ovplyvňujúce ich investičné rozhodnutia v rozvojových krajinách považujú nedostatočnú transparentnosť a predvídateľnosť v styku s verejnými agentúrami, náhle zmeny v zákonoch a právnych predpisoch a prietahy pri získavaní štátnych povolení a schválení. Ide o oblasti, na ktoré sa vzťahuje dohoda.

- **Posúdenie vplyvu**

Súbežne s rokovaniami vykonal externý dodávateľ posúdenie vplyvu na udržateľnosť¹⁶, ktoré sa týkalo prístúpenia Angoly k dohode o hospodárskom partnerstve medzi EÚ a SADC, ako aj dohody. Cieľom štúdie je identifikovať potenciálne hospodárske, sociálne a environmentálne vplyvy a vplyvy na ľudské práva vyplývajúce z ustanovení DHP a dohody. V rámci posúdenia vplyvu na udržateľnosť dodávateľ konzultoval s internými a externými odborníkmi a uskutočnil konzultácie so zainteresovanými stranami v EÚ aj v Angole.

V posúdení vplyvu na udržateľnosť sa potvrdzuje pozitívny vplyv dohody na hospodárstvo Angoly, pričom sa zdôrazňuje aj komplementárnosť medzi dohodou, prístupím k dohode o hospodárskom partnerstve medzi EÚ a SADC a technickou pomocou na podporu oboch procesov. V posúdení vplyvu na udržateľnosť sa neuvádzajú negatívne vplyvy dohody na zamestnanosť, pracovné práva, ľudské práva alebo životné prostredie.

Posúdenie vplyvu na udržateľnosť týkajúce sa prístúpenia Angoly k dohode o hospodárskom partnerstve medzi EÚ a SADC, ako aj dohody, vykonal externý dodávateľ – spoločnosť „BKP Economic Advisors“.

- **Regulačná vhodnosť a zjednodušenie**

Neuplatňuje sa.

- **Základné práva**

Návrh nemá vplyv na ochranu základných práv v Únii.

4. VPLYV NA ROZPOČET

Táto dohoda nemá vplyv na rozpočet.

¹⁴ Pozri UNCTAD, *Preskúmanie investičnej politiky Angoly* https://unctad.org/system/files/official-document/diaepcb2019d4_en.pdf.

¹⁵ Pozri *Retention and Expansion of Foreign Direct Investment, Political Risk and Policy Responses* (Udržanie a zvýšenie priamych zahraničných investícií, politické riziko a politické opatrenia), Svetová banka, <http://documents1.worldbank.org/curated/en/387801576142339003/pdf/Political-Risk-and-Policy-Responses.pdf>.

¹⁶ Pozri *Posúdenie vplyvu na udržateľnosť v záujme podpory obchodných rokovaní s Angolou o prístupí k dohode o hospodárskom partnerstve medzi EÚ a SADC*, záverečná správa, december 2021, https://circabc.europa.eu/ui/group/09242a36-a438-40fd-a7af-fe32e36cbd0e/library/f9babf9b-6d05-475f-a322-1bfc4e5c9982?p=1&n=10&sort=modified_DESC.

5. ĎALŠIE PRVKY

• Plány vykonávania, spôsob monitorovania, hodnotenia a podávania správ

Táto dohoda obsahuje inštitucionálne ustanovenia, ktorými sa stanovuje štruktúra vykonávacích orgánov na nepretržité monitorovanie jej vykonávania, fungovania a vplyvu.

V inštitucionálnej kapitole dohody sa zriaďuje „Výbor pre uľahčenie investícií“, ktorého hlavnou úlohou je zabezpečiť riadne a účinné fungovanie dohody. Dohodou sa takisto ustanovuje dialóg s občianskou spoločnosťou, ktorý sa koná každoročne súbežne so zasadnutím Výboru pre uľahčenie investícií.

• Vysvetľujúce dokumenty (v prípade smerníc)

Neuplatňuje sa.

• Podrobné vysvetlenie konkrétnych ustanovení návrhu

Celkovým cieľom tejto dohody je uľahčiť pritiahnutie investícií medzi EÚ a Angolou a ich rozšírenie na účely hospodárskej diverzifikácie a udržateľného rozvoja.

Dohoda má štyri dôležité kapitoly:

- predvídateľnosť a transparentnosť investičných opatrení – napríklad vďaka požiadavke zverejňovať všetky zákony a podmienky týkajúce sa investovania a presadzovaním používania jediného informačného portálu pre investorov,
- zefektívnenie postupov udeľovania povolení – prostredníctvom rýchleho vybavenia žiadostí a podpory elektronickej verejnej správy,
- kontaktné miesta a zapojenie zainteresovaných strán – s cieľom uľahčiť styky medzi investormi a administratívou,
- investície a udržateľný rozvoj – začlenením najnovšieho prístupu EÚ týkajúceho sa záväzkov v oblasti „obchodu a udržateľného rozvoja“ a zodpovedného obchodného správania.

Kapitola o „predchádzaní sporom a ich urovnávaní“ vychádza zo spolupráce medzi zmluvnými stranami a usiluje sa o hľadanie obojstranne prijateľného riešenia, ale okrem mediačných pravidiel zahŕňa ako krajnú možnosť aj možnosť rozhodcovského konania medzi štátmi.

Celkovo sa očakáva, že dohoda povedie k zlepšeniu podnikateľského prostredia v Angole, z čoho budú profitovať tak zahraničné, ako aj domáce firmy. V dôsledku toho budú mať zahraniční investori motiváciu zostať v krajine dlhšie a dlhodobejšie sa podieľať na miestnom hospodárstve. Dohoda sa okrem existujúcich investorov zameriava aj na pritiahnutie nových investorov do Angoly, najmä malých a stredných podnikov, pre ktoré je zvládanie zdĺhavých a zložitých postupov investovania v zahraničí náročnejšie.

Keďže dohoda zlepšuje právnu istotu pre investície vo všetkých odvetviach, očakáva sa, že prispeje k hospodárskej diverzifikácii Angoly o nové odvetvia, ako je vývoz potravín, výroba alebo služby. Dohoda obsahuje aj ustanovenia zamerané na posilnenie väzieb medzi zahraničnými investormi a domácimi dodávateľmi.

Dohodou sa do investičného vzťahu medzi EÚ a Angolou v neposlednom rade začleňuje aj dôležitý rozmer udržateľného rozvoja, vrátane záväzkov neoslabovať v záujme pritiahnutia investícií environmentálne či pracovnoprávne zákony a normy, neupúšťať od týchto zákonov,

ani sa od nich neodchyľovať. Dohoda obsahuje aj záväzky týkajúce sa účinného vykonávania medzinárodných pracovnoprávných a environmentálnych dohôd vrátane Parížskej dohody. V dohode sa vyžaduje, aby zmluvné strany presadzovali zodpovedné obchodné postupy zo strany investorov a posilnili dvojstrannú spoluprácu týkajúcu sa investičných aspektov politík v oblasti zmeny klímy a politík rodovej rovnosti.

Návrh

ROZHODNUTIE RADY

o podpise Dohody o uľahčení udržateľných investícií medzi Európskou úniou a Angolskou republikou v mene Európskej únie

RADA EURÓPSKEJ ÚNIE,

so zreteľom na Zmluvu o fungovaní Európskej únie, a najmä na jej článok 207 ods. 4 prvý pododsek v spojení s článkom 218 ods. 5,

so zreteľom na návrh Európskej komisie,

keďže:

1. Rada 6. mája 2021 poverila Komisiu rokovaním o dohode medzi Európskou úniou a Angolskou republikou o uľahčení investícií (ďalej len „dohoda“).
2. Rokovania o dohode medzi Európskou úniou a Angolskou republikou boli 18. novembra 2022 úspešne ukončené.
3. Dohoda by sa preto mala podpísať v mene Únie s výhradou jej uzavretia k neskoršiemu dátumu,

PRIJALA TOTO ROZHODNUTIE:

Článok 1

Týmto sa v mene Únie schvaľuje podpis Dohody o uľahčení udržateľných investícií medzi Európskou úniou a Angolskou republikou s výhradou uzavretia uvedenej dohody.

Článok 2

Generálny sekretariát Rady udelí osobe (osobám), ktorú(-é) určí vyjednávač dohody, plnú moc na podpis dohody v mene Únie s výhradou jej uzavretia.

Článok 3

Toto rozhodnutie nadobúda účinnosť dňom jeho prijatia.

V Bruseli

*Za Radu
predseda/predsedníčka*